

JUNALLA MAO ZEDONGIN AIKAISEEN KIINAAN 1976

REINO KOMI

**JUNALLA
MAO ZEDONGIN
AIKAISEEN KIINAAN**

© 2025 Reino Komi
Taitto ja kansi: Books on Demand
Kansi: Sari Komi Sarzart
Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100
Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-80-9650-4

SISÄLLYS

Johdanto	7
Työpaikan sattumaa.....	9
Lomien puute	10
Viisumiasiaa	10
Lähtöpäivä.....	15
Junassa	16
Moskovassa	18
Lähetystö	21
Moskovassa tapahtuu.....	23
Kolmas päivä Moskovassa.....	27
Neljäs eli 2.8.–76 Moskovassa.....	30
Junaan	35
Junassa sattui ja tapahtui	36
Toinen aamu junassa valkenee	39
Perjantaiaamu	42
Tulliin tullaan.....	45
Tiistai toivoa täynnä ja etelään Kantoniin.....	60
Kohti etelää	60
Lähtöleima Kiinasta 12.8.76.....	67
Hotelli The Peninsula.....	73
Venekansaa moikkaamaan	76
Korjaussarjaa ja paperisotaa	80
Viime hetken hankinnat	84
Pekka ja Hong Kong	85
Maanantaina takaisin Kiinaan	87
Kohti Sanghaita	90
Kohti Pekingiä	102
Peking	104
Kiinan muurille.....	109
Aamujumppa ja kesäpalatsi.....	119
Soppailemaan	123
Kotiin lähdön aika.....	124
Siperian halki toistamiseen.....	127
Suomeen tulo.....	130
Loppupäätelmä	133

JOHDANTO

Aion kertoilla matkastamme Kiinaan vielä kun muistan. Osa kertomuksista perustuu päiväkirjaan, osa meidän molempien muistiin.

Kiitos Laila Heinemannille ja Lemmikki Louhimiehelle heidän antamistaan opastuksista muokata käsikirjoitustani.

Kiitän myöskin ystäviäni, jotka ovat oikolukeneet ja auttaneet siten korjaamaan virheitäni.

Erityiskiitos tietysti matkakumppanilleni Pekalle, jota ilman tätä kirjaa ei koskaan olisi tullut.

Mennen-partavesipullon nestepinta heilui aika voimakkaasti, vaikka juna oli pudottanut nopeuttaan aika paljon. Suomen puolella matkaa taitettiin n. 120 km/t kun nyt rajan ylitettyämme nopeus ei ollut enää kuin 100 km/t. Silti vaunu heilui aika ajoin saaden nestepinnan läikkymään. Se ei ollut heilunut juuri lainkaan Suomen puolella.

Suomi alkoi olla 70-luvulla jo oikeasti länsimaa.

Olimmehan saaneet jo hieman pesäeroa Neuvostoliiton ikeen alta. Ilma Presidentti Kekkosta tuo tuskin olisi onnistunut. Elintasoerot ns. itäblokin maiden ja Suomen välillä oli suuri. Meillä oli jo länsiautoja, joita nämä saivat asteittain vasta paljon myöhemmin. Meillä oli vaatteita, joista itänaapuri saattoi vain uneksia. Meillä ei viranomaiset valvonut ihan kaikkea, mitä me teimme. Alkokin hellitti hivenen ootetaan. Nyt naisetkin saivat mennä ravintoloihin yksin. Lähiöiden rakentaminen aloitti massiivisen maaltamuuton ja sen seurauksena elämä lähiöissä oli aika villiä.

Onneksemme meillä ei ole samansuuntaista sensuuria kuten itä-naapurissamme, joten olimme saaneet lukea siitä, minkälaista tuon ajan eläminen Kiinassa ja Neuvostoliitossa oli. Mutta kun sen itse näkee ja kokee, pääsee parempaan käsitykseen tuon ihmeellisen yhteiskunnan toimimisesta. Ja että se oikeesti myös toimi. Kaikilla oli joku oma paikkansa ja tehtävänsä tuossa järjestelmässä. Se, että kuinka oikeudenmukaiseksi sen länsimainen ihminen näkee, onkin jo sitten toinen juttu.

Siihen aikaan Kiinaan ei päässyt, siis normi ihminen. Kommunistinen Maon hallitsema, suljettu yhteiskunta, päästi maahansa vain "aatteen miehet" rajojensa sisäpuolelle. Diplomaatit sentään saivat lähetystöjään pyörittää. Kiinaan ei päässyt, ellei joku Kiinassa oleva henkilö kutsunut sinua luokseen tai kuulumalla Suomi-Kiina seuraan, joka järjesti näitä matkoja.

Poikkeuksena olivat myös liikemiehet, jotka ostivat tuotteita Kantonin messuilta. Mutta hekään eivät päässeet Kantonin alueen ulkopuolelle.

Miten meidän oli sitten mahdollista saada viisumi Puna Kiinaan, vieläpä Maon aikaiseen Kiinaan. Sen ei pitänytkään olla mahdollista, ainakaan minulle. En kuulunut Suomi-Kiina seuraan enkä mielestäni ollut muutenkaan aatteen mies. Olin käynyt Neuvostoliitossa jo 1967, semmoisella peritavallisella turistimatalla. Olin viettänyt kesän -69 Kanadassa sekä USA:ssa.

TYÖPAIKAN SATTUMAA

Olimme samassa työpaikassa Pekan kanssa ravintola Souvarissa, joka sijaitsi ostoskeskuksen vieressä Soukassa, Espoossa. Täällä olimme myöskin tutustuneet toisiimme alun alkaen. Pekka oli baarimestarina ja minä hovimestarina, siis mestareita molemmat. Kesällä siellä kävi aika usein Ulla lomaillessaan Suomessa. Hänen toimipisteensä oli tuolloin Kiinan Suomen suurlähetystössä Pekingissä. Hän oli puolileikillään kutsunut Pekan käymään moikkaamassa häntä Kiinaan.

Pekka kertoi tämän minulle jossain vaiheessa ja minähän innostuin asiasta ihan kybällä.

Ullan sisko asui Soukassa ja miehensä kanssa kävivät silloin tällöin Souvarissa drinkillä, joten häntä aloin ”tenttaamaan” aiheesta. Olisiko oikeesti mahdollista saada paperit, viisumi yms, Ullan kautta?

Hän oli käynyt pari vuotta aikaisemmin siellä ja kertoi sen olevan yhtä helpon kuin karkin vieminen lapsen kädestä.

En ihan heti uskonut, mutta kun useamman kerran juteltiin asiasta, tulin vakuuttuneeksi asiasta. Joten hän vihjaisi siskolleen, Ullalle, että taitaapi pojat tulla ensi kesänä visiitille. Ulla kertoili, että tervetuloa ja antoi päivämäärätkin, koska olisi paras aika tulla, eli elokuu.

Tuolloin myöskin asuimme Pekan kanssa samassa asunnossa, joten aloin ylipuhua häntä kyseiselle reissulle.

Vietimme useammankin saunaillan ennen kuin sain viestin perille.

Minä siis sain pehmitettyä Pekkaa moiseen ideaan, jopa poistettua sen pienen kiven, joka oli Pekan kengässä. En vain saanut selville, missä kohtaa kenkää se oli. Puhumattakaan, kummasta kengästä? Eipä sillä enää ollut väliäkään.

LOMIEN PUUTE

Kummallakaan ei ole lomapäiviä jäljellä.

Minä olin jo omani pitänyt ja Pekka oli pari viikkoa aikaisemmin aloittanut uuden työn Vaakunan Kymppikerroksessa baarimestarina.

Rahoituksestakaan ei ollut kummallakaan vielä minkäänlaista hajua.

Olimme Soukan Grillarissa syömässä ja samalla pähkäilemässä näitä ongelmiamme. Siinä pähkäillessämme paikan omistaja, Kalevi, tuli juttelemaan kanssamme ja Pekka selitti ongelmansa. Lomiensa puuttumisesta sekä rahahuolistaan, hänelle. Kalevi teki ehdotuksen saman tien. Jos pääsette lähtemään Kiinaan ja kun Vaakuna ei kuitenkaan myönnä mitään lomaa, vaan antaa potkut, tule hänelle töihin palattuasi matkalta.

Saat ennakkoa vaikka tonnin, jos se riittäisi.

Niinpä oli Pekan ongelma tipotiessään.

VIISUMIASIAA

Juttelin uudelleen Ullan siskon kanssa, että toimiiko oikeesti tämä asia tällä tavalla. Hän vakuutti, että varmasti toimii ja että oli kevään mittaan käynyt myöskin alustavaa kirjeenvaihtoa siskonsa kanssa aiheesta, koska olimme talvella puhuneet Souvarissa useasti aiheesta.

Aikaa oli niukasti, joten enää mitään muuta kirjeenvaihtoa ei voitu suorittaa, vaan; siihen aikaan ei ollut somea, ei faxia, puhumattakaan mistään sähköpostista. Oli kirje, mutta nyt ei kirjeellä kerennyt hoitamaan asiaa. Oli olemassa kuitenkin Telex.

Niin lähetettiin telex postikonttorista perjantaina, 16.7.1976. Lähdetäisiin torstain junalla 29.7. joten oltaisiin Pekingissä 5.8.

Saatiin viestiä, että pitää varata audienssi Kiinan Suomen lähetystöön saadaksemme viisumit. Siellä kun pitää ihan henkilökohtaisesti käydä viemässä passi ja pienessä haastattelussa.

Siperian ja Mongolian halki junalla
Maon aikaan suljettuun Kiinaan.
Onko se edes mahdollista.

Hyppää mukaan kahden nuoren miehen
matkaan ja koe uskomattomia elämyksiä,
joita ei tänä päivänä enää pääse
kokemaan.

Ja melkein jäi heiltäkin kokematta. Jos
Moskovan lähetystön Markus ei olisi
auttanut, ei tätä kirjaa olisi tarvinnut
kirjoittaa. Maanjäristys tuhosi kaupungin
ja radan, jonka läpi junan piti kulkea.
Miten miehemme pääsivät ylipäätään
järistysalueelle, vaikka lähetystö kielsi
heiltä sinne menemisen.

9 789528 096504